

Duurzaam Inkopen in onderwijs

Betty de Keizer

De Keizer Kennismakelaar

- Duurzaam inkopen, inleiding
- Duurzaam inkopen in onderwijs
- Spelers in het veld en hun rol
- Suggesties voor aanpak
- Informatiebronnen

Duurzaam inkopen, inleiding

Duurzaam inkopen is

Het toepassen van milieuaspecten en sociale aspecten in alle fasen van het inkoopproces zodat dit uiteindelijk leidt tot de daadwerkelijke levering van een product, dienst of werk dat aan deze milieuaspecten en sociale aspecten voldoet

(definitie van het programma 'Leren voor Duurzame Ontwikkeling' van de ministeries LNV, VROM, BuZa/OS, OC&W, EZ en V&W)

Richtlijnen over wat duurzaam is:

Milieukeur, SenterNovem, Greenlabels en nog veel meer

Politieke context

- Rijksoverheden in 2010 100% duurzaam inkopen
- Lokale overheden minimaal 50%
- Universiteiten en hogescholen zijn volgende doelgroep van overheid
- Gevolgd door

Definitie duurzame ontwikkeling

Commissie Brundtland:

“Duurzame ontwikkeling voorziet in de behoefte van de huidige generatie zonder daarmee voor toekomstige generaties de mogelijkheden in gevaar te brengen om ook in hun behoeften te voorzien”

De drie P's

People: sociaal welzijn hier en daar

Planet: milieukwaliteit

Profit: winst en het creëren van meerwaarde

People: sociaal welzijn hier en daar

Rechtvaardige verhoudingen tussen mensen en eerlijke kansen voor (groepen van) mensen is een belangrijke voorwaarde om in samenlevingen en menselijke verbanden tot duurzame ontwikkeling te komen.

Planet: milieukwaliteit

Profit: winst en het creëren van meerwaarde

People: sociaal welzijn hier en daar

Planet: milieukwaliteit

Natuur en milieu kunnen niet grenzeloos worden belast door aantasting, uitputting en vervuiling. Op enig moment dreigt een situatie waarbij de ecologische basis voor het bestaan van huidige of toekomstige generaties, hier of elders, in het geding komt.

Profit: winst en het creëren van meerwaarde

People: sociaal welzijn hier en daar

Planet: milieukwaliteit

Profit: winst en het creëren van meerwaarde

Bij economische activiteiten (productie, diensten) gaat het om meer dan financieel rendement. Van belang is om met de levering van producten en diensten bij te dragen aan maatschappelijke welvaart en welzijn – het gaat om winst en waarden.

Na 'Afval is voedsel' nu 'Cradle to cradle'

Michael Braungart (samen met William McDonough):

Niet streven naar efficiëntie, maar naar effectiviteit. Niet de leefomgeving minder kapotmaken, maar NIET kapotmaken of er zelfs iets aan toevoegen door producten, logistieke processen, gebouwen en steden aanzienlijk intelligenter te ontwerpen → productieprocessen zijn schoon, ecosystemen geïntegreerd in onze steden en gebouwen, producten na gebruik volledig te ontmantelen in waardevolle grondstoffen en de consument geen vervuiler meer.

- **een nieuw economisch model en businessconcept**
- **economie en ecologie versterken elkaar**
- **en ook nog eens een bijzonder winstgevend concept**

Duurzaam inkopen in onderwijs

De drie P's in het (hoger) onderwijs

	People	Planet	Profit
Onderwijs			
(Onderzoek)			
Bedrijfsvoering			
Kennisoverdracht naar de maatschappij			

Het onderwijs

- is een gewoon bedrijf
- maar eentje met een bijzondere maatschappelijke verantwoordelijkheid, want:
 - kennisleverancier
 - leidt de (managers van de) toekomst op
 - jong geleerd is oud gedaan
 - do what you preach !
 - bedrijfsvoering van onderwijsinstellingen is het praktijkvoorbeeld voor studenten

Spelers in het veld en hun rol

De inkoper(s)

Of er nu centraal wordt ingekocht of niet, inkopers kopen in en voeren aanbestedingsprocedures uit → uitvoerende rol

Inkopers zijn ook de materiedeskundigen, zij hebben de benodigde specifieke (product)kennis → adviserende rol

Zonder inkopers geen duurzame inkoop.

De milieucoördinator

Alle onderwijsinstellingen in Nederland moeten voldoen aan milieu- en arbo wetgeving. In de meeste milieuvergunningen zijn/worden wettelijke eisen met betrekking tot duurzaam inkopen opgenomen. Vergunningen worden veelal door de milieucoördinator aangevraagd → uitvoerder

De milieucoördinator is materiedeskundig, ontwikkelt plannen en beleid, overlegt intern en extern, kortom → is de spin in het web van duurzaamheid

Zonder milieucoördinator geen duurzaamheid in de organisatie.

De beleidsmedewerker

Alle onderwijsinstellingen leggen hun (strategisch) beleid cyclisch vast in instellingsplannen/ strategische visiedocumenten, die vervolgens vertaald worden in operationele processen. Dit (strategisch) beleid werkt door in alle organisatieprocessen

De beleidsmedewerker zet plannen en ideeën van bestuurders om in woorden die vervolgens tot daden leiden. Zo worden de kaders/ de speelruimte bepaald.

Zonder beleidsmedewerker geen duurzaam beleid.

Het management

Is (eind)verantwoordelijk voor de bedrijfsvoering → beslisser

topmanagement

- beslist over financiën en allocatie van middelen
- over aanstellingsbeleid

middenmanagement

- taken en verantwoordelijkheden van medewerkers
- bevoegdheden
- afdelingsbudgetten

Zonder de managers geen duurzaam besluit.

En verder

- Financiële afdelingen/ budgethouder(s)
- Jurist(en)
- Studenten
- Leveranciers
- Overheid
- En soms ook omwonenden, ouders
-

Duurzaam inkopen ook in het onderwijs
dus, maar hoe?

Suggesties voor aanpak

Vinden Vormen Verzamelen Volgen Vragen..... !

*Verspreiden
Voorafdoorgaan*

- Vindt medestanders onder collega's, studenten, leveranciers
- Vorm een enthousiaste actiegroep die sturend, coördinerend en initiërend kan optreden
- Verzamel informatie, over criteria, praktijkvoorbeelden
- Volg de actualiteit op dit gebied
- Vraag om ervaringen van anderen, de do's and dont's
- Verspreid vervolgens je eigen kennis, know how en enthousiasme als een vlek door de organisatie en daarbuiten
- Vooral vol vuur vasthoudend voortgaan

Duurzaam inkopen als onderdeel van MVO-strategie

- Duurzaam inkopen past in een bredere aanpak op het terrein van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO).
- Duurzaam inkopen staat dus niet op zich en kan ook niet op zichzelf staan
- Duurzaam inkopen kan alleen als de hele kolom meedoet
- Duurzaam inkopen is (evenals duurzaam bouwen) een uitermate efficiënte manier om instellingsbeleid op het terrein van MVO zichtbaar te maken

Nodig

- Inzicht in de keten
- Betrekken van alle spelers
- Duidelijke criteria voor duurzaam inkoopbeleid
- Stellen van doelen en prioriteiten
- Opstellen plan van aanpak

De Keizer
Kennismakelaar

Informatiebronnen

*Inkoop
Overleg
ROC A12
23jan08*

<http://www.milieukeur.nl>

<http://www.mvonderland.nl>

<http://www.dho.nl> (<http://www.duurzame-inkoper.nl/>)

<http://www.lhump.nl>

<http://www.senternovem.nl/duurzaaminkopen>

http://www.productmilieu.nl/stappenplan_duurzaaminkopen.asp

<http://www.fairfood.nl>

<http://www.nevi.nl>

<http://www.nevi-opleiding.nl/?module=59>)

<http://www.letsradle.nl>

<http://www.milieufocus.nl>

<http://www.derdewereldeerstekeus.nl/duurzaam-inkopen-door-overheden.htm>

<http://www.duurzamedatabase.nl/>

http://www.kvk.nl/duurzaamondernemen/035_Duurzaam_inkopen/duurzaaminkopen/default.asp

<http://www.vrom.nl/pagina.html?id=34352>

<http://inkoop-overheid.startpagina.nl/>

<http://www.doeduurzaam.nu>

Tot slot enkele vragen aan u

- Welke producten koopt uw organisatie al duurzaam in?
- Welke product(en)groepen kunnen volgens u nu al direct duurzaam worden ingekocht?
- Wat is volgens u de eerste stap die gezet moet worden om dat doel te bereiken?
- Wie (welke functionaris(sen)) heeft u daarvoor nodig?
- Wat moeten zij doen?
- Wat is uw eerste stap nu in dit proces?